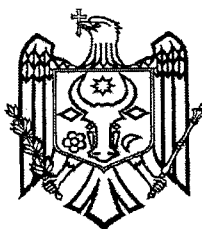

CURTEA
DE APEL CHIȘINĂU

2043, mun.Chișinău, str.Teilor 4
www.instante.justice.md; e-mail: cac@justice.md
Tel. (022) 409-209; Fax: (022) 635-355

CHISINAU
COURT OF APPEAL

4 Teilor str., Chișinău 2043
www.instante.justice.md; e-mail: cac@justice.md
Tel. (022) 409-209; Fax: (022) 635-355

4-35/3-1374 No 15.07.19

Dosar nr. 3-114/2019

Curtea Constituțională a RM
str.Alexandru Lăpușneanu nr.28

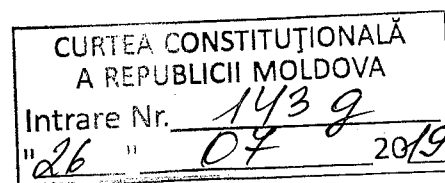
Prin prezenta, Curtea de Apel Chișinău, vă expediază sesizarea privind excepția de neconstituționalitate la acțiunea Victoriei Sanduța către Consiliul Superior al Magistraturii privind contestarea parțială a actului administrativ.

Anexe: sesizarea privind excepția de neconstituționalitate pe 14 file.
copia încheierii pe 3 file.

Președintele interimar al
Curții de Apel Chișinău

CF M-

Anatol Pahopol

plu instanță

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

str. Alexandru Lăpușneanu nr. 28,
Chișinău MD 2004,
Republica Moldova

SESIZARE
PRIVIND EXCEPȚIA DE
NECONSTITUȚIONALITATE

prezentată în conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) și lit.g) din
Constituție

I – AUTORUL SESIZĂRII

(Informații cu privire la autorul sesizării și eventualul său reprezentant)

1. Nume: SANDUȚA

2. Prenume: VICTORIA

3. Funcția : Judecător, Judecătoria Chișinău

4. Adresa : R.Moldova, mun.Chișinău, com.Bacioi, str.31 August 6/1

5. Tel./fax: +373 692 89353, e-mail: v.sanduta@yahoo.com

6. Numele și prenumele reprezentantului: -

7. Ocupația reprezentantului :-

8. Adresa reprezentantului :-

9. Tel. - 10. Fax -

11. -

* Dacă autorul sesizării este reprezentat/ă, a se anexa o procură semnată de autorul sesizării.

II – OBIECTUL SESIZĂRII

12. Prin prezenta sesizare se invocă neconstituționalitatea alin.(5) al art.15¹ din Legea nr.514 din 06.07.1995 "privind organizarea judecătorească", care prevede că: "În cazul în care niciun judecător nu-și exprimă acordul pentru exercitarea atribuțiilor judecătorului de instrucție sau mai mulți judecători își exprimă acordul în acest sens, candidatura judecătorului va fi determinată de către președintele instanței judecătorești." [Art.15¹ al.(5) modificat prin LP265 din 23.11.18, MOI-5/04.01.19 art.8; în vigoare din 04.01.19]

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Sanda', with a large, stylized flourish extending from the bottom.

III – CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI EXAMINAT DE CĂTRE INSTANȚA DE JUDECATĂ

(A se vedea Partea a III-a a Notîței Explicative)

13. La 15 martie 2017, prin Decretul Președintelui nr.74-VIII, am fost numită în funcția de judecător la Judecătoria Chișinău, pe un termen de cinci ani. La 21 martie 2017, am depus Jurământul la Consiliul Superior al Magistraturii și am început activitatea în funcția de judecător la Judecătoria Chișinău, sediul Centru, fiind desemnată, cu consimțământul meu, în completul specializat în materie civilă și de contencios administrativ, conform Legii nr.76 din 21.04.2016 cu privire la reorganizarea instanțelor judecătorești, ce prevede principiul specializării judecătorilor în vederea îmbunătățirii calității actului de justiție. Prin Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr.584/27 din 13 decembrie 2018 cu privire la aprobarea listelor judecătorilor specializați conform sediilor Judecătoriei Chișinău, cu consimțământul meu, am fost desemnată în completul specializat în materie de drept civil din cadrul Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

La 27 martie 2019, de către Șeful adjunct al Secretariatului, Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, Elena Fliurță, mi-a fost adusă la cunoștință, Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr.121/6 din 26 martie 2019, prin care am fost transferată de la sediul CENTRU, specializat în materie civilă la sediul CIOCANA, specializat în materie contravențională și activitatea judecătorului de instrucție. Am fost surprinsă de această Hotărâre, dat fiind faptul că până la acel moment nu am cunoscut despre faptul posibilului transfer, nu am fost contactată, anunțată, preavizată nici înainte, nici în ziua emiterii Hotărârii de către Președintele Judecătoriei Chișinău, nici ulterior, la solicitarea mea, nu mi-a fost, totuși, comunicat careva act prin care am fost desemnată în calitate de judecător de instrucție și în baza căror criterii.

În același timp, comunic că în ziua emiterii Hotărârii CSM, 26 martie 2019, am avut preconizate 11 ședințe de judecată, respectiv nu am privit ședința CSM online, însă am fost anunțată de colegi despre Hotărârea cu privire la transfer. În acea zi, am contactat președintele instanței pentru a mi se comunica dacă este adevărat sau este o neînțelegere, însă acesta nu a răspuns la telefon și nici nu m-a contactat în acea zi.

În ziua următoare, 27 martie 2019, am avut preconizate 10 ședințe de judecată. La orele 09:30, după prima ședință de judecată, am fost anunțată, verbal, de Șeful adjunct al Secretariatului, că în legătură cu Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr.121/6 din 26 martie 2019, urmează să predau toate dosarele aflate în procedură de examinare în cancelarie, aveam 540 de dosare civile și de contencios administrativ, aflate în procedură de examinare. Am amânat toate ședințele ulterioare din acea zi, dat fiind faptul că Președintele instanței, nu răspundea la telefon, am mers la Consiliul Superior al Magistraturii pentru a mi se comunica Hotărârea respectivă și motivele unui asemenea transfer "inopinat,,. Hotărârea CSM nu era redactată, la acel moment, m-am întors în instanță și după-amiază am fost contactată de Președintele instanței, Radu ȚURCANU, care mi-a comunicat faptul că am fost desemnată prin decizia sa (nu am văzut careva act) din motive întemeiate, care sunt acestea, nu mi-au fost comunicate. Am întrebat de ce nu mi s-a comunicat anterior sau de ce nu mi s-a cerut consimțământul la transfer, mi s-a comunicat că nu era necesar, pentru că legea nu prevede. Am întrebat dacă voi avea timp să predau cele 540 dosare civile și de contencios administrativ aflate pe rol și cum va avea loc procedura transferului, astfel încât să nu sufere justițiabilii, deoarece în acea săptămână aveam preconizate 50 de ședințe de judecată. Mi s-a comunicat să le amân și să merg să-mi amenajez biroul la noul sediu, pentru că de luni, adică peste 4 zile, voi examina deja materiale de instrucție și dosare contravenționale. Următoarea zi, 28 martie 2019, fiind, evident în stare de șoc, am mers, în mod individual, la sediul CIOCANA, fără a fi însoțită de Președintele instanței și am solicitat Vicepreședintelui Judecătoriei Chișinău, sediul CIOCANA, Ghenadie PAVLIUC să mi se comunice care va fi biroul judecătorului și cât timp voi avea pentru instruire, potrivit art.15¹ alin.(6) din Legea cu privire la organizarea judecătorească, care prevede că "înainte de a începe exercitarea atribuțiilor judecătorului de instrucție, judecătorul urmează cursuri de formare în baza unui program special, coordonat cu Consiliul Superior al Magistraturii, în modul stabilit de lege. Volumul de lucru al judecătorului care va exercita atribuțiile judecătorului de instrucție va fi diminuat gradual în modul reglementat de Consiliul Superior al Magistraturii".

(Continuare pe 2 file adiționale)

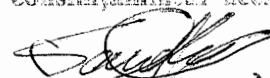
Vicepreședintele instanței, mi-a comunicat, că la moment (joi, 28 martie 2019) un birou individual pentru judecător nu este pregătit, urmează să mi se acorde un spațiu comun cu un alt judecător temporar, totodată despre instruire nu cunoaște nimic, nici Consiliul Superior al Magistraturii, nici Președintele instanței nu i-au comunicat despre careva program special de instruire pentru noii judecători transferați și necâtând la toate acestea, de luni, adică de la 01 aprilie 2019, voi fi inclusă în Programul integrat de gestionare a dosarelor în calitate de judecător activ și îmi vor fi repartizate materiale de instrucție și dosare contravenționale, la fel ca și celorlalți judecători de la sediul CIOCAN. Am comunicat Vicepreședintelui Judecătoriei Chișinău, că nu voi reuși în două zile (de odihnă, sâmbătă și duminică) să transmit cele 540 de dosare civile și de contencios administrativ aflate în procedură de examinare (pentru care răspund, deoarece se află în safeul meu, conțin acte în original, urmează să fie pregătite de greșieră pentru a fi transmise în cancelarie (cusute, întocmit borderou, etc.), verificate de mine, ulterior în cancelarie urmează să fie verificate și după aceea să semnez actul de predare-primire a dosarelor. Totodată am comunicat, că am 20 de apeluri, pe care urma să redactez hotărâri motivate în termen de până la 30 de zile. Dar, în primul rând, am solicitat să nu primesc materiale de instrucție și contravenționale cel puțin două săptămâni sau chiar o lună, pentru a solicita Consiliului un program de instruire pentru activitatea judecătorului de instrucție, care este una specifică și de maximă răspundere, deoarece se examinează demersuri secrete ce țin de activitatea specială de investigație în cadrul urmăririi penale, în termeni restrânși (ore) și cel mai important, se examinează demersuri de arest ce țin de drepturile și libertățile fundamentale ale omului, precum și alte aspecte. Mi s-a comunicat că sunt imposibile asemenea facilități, de luni, 01 aprilie 2019, urmează să mă încadrez în serviciu activ, la noul sediu, la o nouă specializare.

În aceeași zi, 28 martie 2019, am depus la Consiliul Superior al Magistraturii, cerere de suspendare din funcție, în legătură cu solicitarea concediului neplătit pentru îngrijirea copilului minor (al treilea copil) de la 3 la 4 ani. Prin Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 129/7 din 02 aprilie 2019, cererea a fost acceptată și am fost suspendată din funcție, pe termen de un an, până la împlinirea vârstei de 4 ani a copilului.

Consider Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 121/6 din 26 martie 2019, în partea ce ține de transferul judecătorului Victoria SANDUȚA de la sediul CENTRU, specializat în materie civilă la sediul CIOCAN, specializat în materie contravențională și activitatea judecătorului de instrucție, ca fiind ilegală, emisă cu încălcarea procedurii și a normelor legale, precum și care încalcă grav principiul independenței și inamovibilității judecătorului și solicit anularea acesteia din următoarele considerente.

Conform art. 15¹ alin. (1-5) din Legea cu privire la organizarea judecătorească, (1) Din rândul judecătorilor instanței judecătorești se numesc judecătorii care vor exercita atribuțiile judecătorului de instrucție. (2) Judecătorul de instrucție este numit de către Consiliul Superior al Magistraturii, cu consimțământul acestuia, la propunerea președintelui instanței judecătorești, pentru un mandat de 3 ani. (4) Consiliul Superior al Magistraturii, la propunerea președintelui instanței judecătorești: a) cu cel puțin 3 luni până la expirarea mandatului judecătorului de instrucție în exercițiu, numește, în modul stabilit la alin. (2), judecătorul care va exercita atribuțiile judecătorului de instrucție, precum și unul sau mai mulți judecători supleanți care vor exercita atribuțiile judecătorului de instrucție în cazul imposibilității exercitării atribuțiilor de către acesta; b) în cazul apariției vacanței funcției de judecător de instrucție, în termen de cel mult 30 de zile de la survenirea acesteia, numește, conform procedurii stabilite la alin. (2), un alt judecător care va exercita atribuțiile judecătorului de instrucție. (5) În cazul în care nici un judecător nu-și exprimă acordul pentru exercitarea atribuțiilor judecătorului de instrucție sau mai mulți judecători își exprimă acordul în acest sens, candidatura judecătorului va fi determinată de către președintele instanței judecătorești. (modificat prin Legea nr. 265 din 23.11.2018, în vigoare din 04.01.2019)

Menționez că alin. (5) al art. 15¹ este în contradicție cu alin. (4) lit. b) al aceluiași articol 15¹ din Legea precitată, ori Consiliul poate aproba candidatura propusă de Președintele instanței, dar doar în condițiile alineatului 2, care prevede că judecătorul de instrucție este numit de către Consiliul Superior al Magistraturii, cu consimțământul acestuia, la propunerea președintelui instanței judecătorești.

Totodată, nu este clar prin ce act de dispoziție al președintelui instanței a fost desemnat judecătorul Victoria SANDUȚA în calitate de judecător de instrucție și în baza căror criterii. Desemnarea nu a fost adusă cunoștință judecătorului vizat, acest lucru era obligatoriu, în vederea garantării condițiilor minime de administrare eficientă a justiției (pentru a coordona amânarea ședințelor de judecată cu părțile, precum și pentru transmiterea și redistribuirea dosarelor, fără a afecta justițiabili).

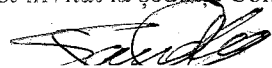
Mai mult decât atât, potrivit Regulamentului privind procedura și condițiile de numire a judecătorilor de instrucție, aprobat prin Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 145/6 din 12 februarie 2013, publicat pe pagina web oficială a Consiliului Superior al Magistraturii, pct.2 și 3 prevede că: "2. La numirea unui judecător de drept comun pentru exercitarea atribuțiilor de judecător de instrucție urmează a fi respectate următoarele condiții: - **consimțământul**; - evaluarea performanțelor; - prezentarea președintelui instanței de judecată privind numirea unui sau a mai multor judecători de drept comun pentru exercitarea atribuțiilor de judecător de instrucție; - să activeze **minimum 3 ani în funcție de judecător**. În anumite cazuri justificate termenul de 3 ani poate fi redus. 3. Atribuțiile de judecător de instrucție vor fi exercitate de către judecătorul de drept comun desemnat prin hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii pe un termen de până la 3 ani." Reieșind din aceste prevederi, coroborate cu prevederile art.15¹ din Legea cu privire la organizarea judecătorească, candidatura mea nu îndeplinește nici un criteriu din cele enumerate: am activat 2 ani în funcție, nu am trecut evaluarea performanțelor, deoarece aceasta se efectuează o dată la 3 ani și nici nu mi-am dat consimțământul la desemnarea în calitate de judecător de instrucție.

Totodată, în același Regulament, în contradicție cu prevederile pct.2 și 3 precitate, punctele 7 și 8 prevăd:"
7. Președintele instanței de judecată printr-un demers va iniția în fața Consiliului Superior al Magistraturii procedura de numire a unui sau mai multor judecători de drept comun cu atribuții de judecător de instrucție. 8. În cazul în care nici un judecător de drept comun nu își exprimă consimțământul pentru exercitarea atribuțiilor de judecător de instrucție, la propunerea președintelui instanței de judecată, Consiliul Superior al Magistraturii va desemna unul sau mai mulți judecători de instrucție. Refuzul de a exercita atribuțiile de judecător de instrucție va fi calificat drept abatere disciplinară și va servi temei pentru aplicarea sancțiunilor disciplinare."

Consider că aceste contradicții au apărut o dată cu modificarea art.15¹ din Legea cu privire la organizarea judecătorească care prevedea anterior că, în cazul în care nici un judecător nu-și va exprima acordul de a exercita atribuțiile judecătorului de instrucție, președintele instanței, în prezența tuturor instanței judecătorești, va trage la sorți candidatura judecătorului de instrucție, din rândul tuturor judecătorilor instanței judecătorești, fapt ce va fi consemnat într-un proces-verbal. Ulterior, la 04 ianuarie 2019, această prevedere a fost modificată și înlocuită cu puterea "discreționară" a președintelui instanței judecătorești de a desemna judecători de instrucție, din rândul judecătorilor de drept comun, fără acordul acestora, aceasta putând fi calificată ca o atentare la independența judecătorului, cariera căruia depinde de președintele instanței. **ACEASTA ESTE O DEPENDENȚĂ DIRECTĂ, CONTRAR PRINCIPIULUI INDEPENDENȚEI.**

Conform art. 15 alin.(4) din Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii, la ședințele Consiliului Superior al Magistraturii, la ședințele Consiliului Superior al Magistraturii se citează în mod obligatoriu persoanele a căror problemă se examinează.

Această normă imperativă a fost încălcată de către Consiliul Superior al Magistraturii care a examinat demersul Președintelui instanței, fără a invita la ședința Consiliului judecătorul vizat. Mai mult decât atât, a aprobat candidatura judecătorului și a **"transferat" judecătorul (la altă specializare, alt sediu), așa este menționat în Hotărâre**, fără prezența lui la ședință, pentru a se expune, pe marginea chestiunilor ce vizează direct cariera judecătorului. Prin urmare, solicit anularea acestei Hotărâri, în partea ce ține de transferul judecătorului Victoria SANDUȚA, ca fiind ilegală, emisă contrar procedurii prevăzută de lege, din motivele expuse supra, rezumate în felul următor: 1. Nu există consimțământul judecătorului. 2. Nu există Act justificat (Ordin, Dispoziție, Decizie) prin care a fost desemnat judecătorul de către Președintele instanței, nu a fost adus la cunoștință judecătorului un asemenea act. 3. Nu a fost invitat la ședința Consiliului judecătorul vizat.

IV – EXPUNEREA PRETINSEI SAU A PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

(A se vedea Partea a IV-a a Notiței Explicative)

14. Alin.(5) al art.15¹ din Legea nr.514 din 06.07.1995 "privind organizarea judecătorească" (recent modificat – 01/2019) este în contradicție și cu prevederile Constituției Republicii Moldova, care prevede la art.116 alin.(1) și alin.(5), că judecătorii instanțelor judecătorești sînt independenți, imparțiali și inamovibili, potrivit legii. Promovarea și transferarea judecătorilor se fac numai cu acordul acestora.

Respectiv, ridică mari semne de întrebare, faptul dacă "transferul" judecătorului de la o specializare la alta, în cadrul aceleiași instanțe, se consideră transfer în sensul art.116 alin.(5) din Constituție sau nu.

Or în Hotărârea CSM nr.121/6 din 26 martie 2019 se menționează în felul următor: " Se transferă judecătorii Vasilache Serafim, Sanduța Victoria și Martînenko Veaceslav de la sediul Centru la sediul Ciocana al Judecătoriei Chișinău."

Potrivit art. 20 alin.(4), care se referă la cariera judecătorului, promovarea în funcția de judecător la o instanță superioară, numirea în funcția de președinte sau de vicepreședinte de instanță și transferarea judecătorului la o instanță de același nivel sau la o instanță inferioară se fac numai cu consimțămîntul lui, la propunerea Consiliului Superior al Magistraturii, de către Președintele Republicii Moldova sau, după caz, de Parlament.

Dar, acest articol nu se referă la "transferul" judecătorului de la o specializare la alta, deoarece Legea cu privire la statutul judecătorului a fost adoptată la 20 iulie 1995, iar principiul specializării judecătorilor, a fost introdus în cadrul reformei sectorului justiției, prin Legea nr. 76 din 21 aprilie 2016, care la art.3 alin.(4) și (5) prevede că Consiliul Superior al Magistraturii, pînă în data de 1 ianuarie 2017: a) va stabili și va aproba numărul de judecători din cadrul judecătoriilor, modul de repartizare a acestora în sediile judecătoriilor potrivit sarcinii de muncă per sistem și va asigura transferul judecătorilor; b) va aproba regulile de bază privind specializarea judecătorilor. (5) Pînă în data de 1 iulie 2017, Președinții judecătoriilor create conform art.1 alin.(1) vor stabili modul de specializare a judecătorilor.

Asemenea reguli, pînă în prezent, însă nu au fost stabilite de către Consiliul Superior al Magistraturii, printr-un act – Regulament – fapt ce permite apariția unor situații incerte pînă în prezent, ca cea descrisă în prezenta contestație. Unicul act, care menționează această obligație a Consiliului de a stabili reguli de specializare a judecătorilor este Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr.555/25 din 27 noiembrie 2018 cu privire la specializarea sediilor Judecătoriei Chișinău, care a fost deja modificată de 2 ori, în timp de 4 luni, prin Hotărârea CSM nr.584/27 din 11 decembrie 2018 și Hotărârea nr. 64/4 din 26 februarie 2019, deci mai des decît o dată la două luni, Hotărârea Consiliului se modifică, precum se modifică și specializarea judecătorilor.

Principiul specializării judecătorilor, a fost introdus în cadrul reformei sectorului justiției, în vederea îmbunătățirii calității actului de justiție. Potrivit Avizului nr.15(2012) al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni, privind specializarea judecătorilor, adoptat în cadrul celei de-a 13-a reuniune plenară a CCJE (Paris, 5-6 noiembrie 2012), specializarea judecătorilor a fost impusă de necesitatea adaptării la evoluția dreptului, or, știința juridică devine din ce în ce mai vastă și complexă. Astfel, pentru judecător a devenit dificil să se perfecționeze, în timp ce societatea și justițiabilii cer din ce în ce mai mult profesionalism și eficiență din partea sa.

(Continuare pe 3 file adiționale)

Fila adițională 1, pct.IV

Specializarea judecătorului garantează că acesta are cunoștințele și experiența necesare în domeniul său de competență. Iar, cunoștințele aprofundate în domeniul juridic în cauză ale judecătorului favorizează adoptarea unor decizii de o mai bună calitate. Judecătorul specializat poate dobândi o experiență mai mare în domeniul său, ceea ce poate spori autoritatea instanței din care face parte.

Prin urmare, concentrarea dosarelor la un cerc restrâns de judecători specializați poate asigura consecvență în luarea deciziilor și securitatea raporturilor juridice, iar, prin examinarea în mod repetat a mai multor cauze de aceeași natură, precum și înțelegerea mai profundă a realităților referitoare la cauzele care îi sunt încredințate, fie pe plan tehnic, social sau economic, oferindu-le posibilitatea de a găsi soluții adecvate acestor realități.

Respectiv, se denotă o inconsecvență a Consiliului, prin hotărârile emise, inclusiv prin Hotărârea contestată, referitor la regulile de specializare a judecătorilor și motivarea acestor hotărâri. Or, prin hotărârea contestată, am fost transferată la sediul Ciocana specializat în activitatea judecătorului de instrucție, fără a se ține cont de faptul că din momentul numirii și până în prezent am examinat doar dosare civile și de contencios administrativ, iar activitatea judecătorului de instrucție ține de ramura de drept penal și procedură penală. Un semn de întrebare, ridică și faptul că în aceeași hotărâre de transfer la o altă specializare, nu se menționează nimic despre necesitatea instruirii judecătorilor noi transferați, conform art.15¹ alin.(6) din Legea cu privire la organizarea judecătorească, or în cazul unui transfer "inopinat, așa cum s-a întâmplat în cazul descris în prezenta contestație, va avea de suferit, în primul rând, calitatea actului de justiție, ceea ce contravine scopului Legii nr.76 și, în general, reformei în sectorul justiției, dar cel mai grav, aceste Hotărâri arbitrare al Consiliului Superior al Magistraturii, afectează grav independența și inamovibilitatea judecătorului.

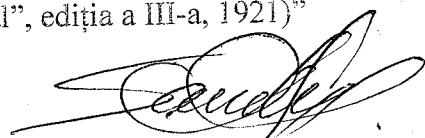
Principiul independenței judecătorului presupune că Judecătorul trebuie să fie independent în exercitarea funcțiilor sale, conform principiilor de drept garantate de Constituție, de alte legi și norme naționale, de acte internaționale la care RM este parte. **Judecătorul este independent în luarea deciziilor și la îndeplinirea atribuțiilor de serviciu, asigurându-se respectarea principiului separării puterilor în stat, legalității, independenței instituționale și responsabilității. În activitatea judecătorului nu pot fi admise imixțiuni sau influențe din interiorul sistemului, exterior, inclusiv din partea celor care activează în politică, economie, finanțe, culte și media.**

Principiul inamovibilității judecătorului se definește ca fiind o situație juridică în virtutea căreia un funcționar nu poate pierde funcția sa decât prin demisie, ajungerea la limita de vârstă și punerea în retragere pentru infirmități sau ca pedeapsă printr-o hotărâre a unei instanțe disciplinare competente.

În doctrina juridică, principiul inamovibilității înseamnă că magistrații inamovibili nu pot fi înalțați fără consimțământul lor; **inamovibilitatea garantează nu numai dreptul la o anumită funcție, ci și exercitiul acestui drept într-un anumit loc de unde nu poate fi mutat decât în cazurile și cu formele prescrise de lege.** Această definiție nu poate fi contestată și n-a fost contestată de nimeni. Este definiția clasică pe care o găsim în toți autorii:

A). „Inamovibilitatea magistratului este un principiu constituțional, cât timp Constituția recunoaște puterea judecătorească, ca una din cele trei puteri constitutive”.

B). „Pentru ca inamovibilitatea să fie o adevărată garanție de independență față de celelalte puteri ale statului, ea trebuie înscrisă în Constituție; altfel, camerele ordinare ale Parlamentului vor avea permanent dreptul și posibilitatea de a reveni asupra ei” (Dissescu, „Drept constituțional”, ediția a III-a, 1921)”

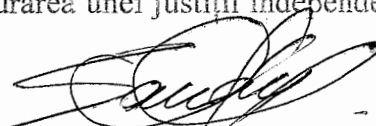
C). „Inamovibilitatea magistraturii este dată, atât în interesul justițiabililor, cât și al magistraților. Numai atunci când magistratul se simte la adăpost de orice atingere a puterii executive sau legiuitoare, el va judeca după conștiința sa, indiferent de tot ce s-ar face cu hotărârea sa de către toți cei interesați, care oricât de puternici ar fi, nu-l pot atinge” (Eugeniu P. Bănescu, consilier la ÎCCJ, în „Pandectele Romane – 1936”).

La origine inamovibilitatea magistraturii cuprindea ideea investirii pe viață a magistratului în funcțiunea inamovibilă. Art. 100 din Constituția belgiană zice: „Les juges sont nommés à vie. Aucun juge ne peut être privé de sa place, ni suspendu, que par un jugement. Le déplacement d'un juge ne peut avoir lieu, que par une nomination nouvelle et de son consentement”, ceea ce se traduce în felul următor: ” Judecătorii sunt numiți pe viață. Nici un judecător nu poate fi lipsit de funcția sa, nici suspendat, decât printr-o hotărâre judecătorească. Transferul unui judecător nu poate avea loc decât printr-o nouă numire și doar cu consimțământul său.”

Astfel, autorul acestei sesizări, subsemnata, consideră că transferul/mutarea judecătorului de la o specializare la alta, dar și de la un sediu al Judecătoriei la alt sediu (altă adresă) reprezintă un transfer în sensul art.116 alin.(5) din Constituția Republicii Moldova și vizează direct cariera magistratului, prin urmare este obligatoriu consimțământul magistratului la operarea unui asemenea transfer/schimbare/mutare în cariera acestuia. Prin urmare, alin.(5) al art.15¹ din Legea nr.514 din 06.07.1995 ”privind organizarea judecătorească” este vădit neconstituțional și atentează direct la independența judecătorului, care devine dependent de ”dorința,, arbitrară a Președintelui instanței de a transfera, ipotetic vorbind, chiar și zilnic judecătorii, după bunul său plac, de la o specializare la alta, fără consimțământul acestora.

Mai mult decât atât, consider foarte periculoasă, neînțeleasă și lipsită de expertiză juridică profesională această modificare recentă în legislația privind organizarea judecătorească, ce ține de excluderea necesității de a avea consimțământul judecătorului în cazul numirii acestuia în calitate de judecător de instrucție și atribuirea unei puteri ”discreționare” președintelui instanței în desemnarea ”arbitrară” a unui judecător în această funcțiune. Or, judecătorul nu este nici angajatul, nici subordonatul președintelui instanței de judecată pentru a fi transferat la ordinul acestuia, fără a i se solicita consimțământul judecătorului. *Judecătorul nu este angajatul nimănui, el sau ea este titular al unei funcții de stat, servește legea și răspunde doar în fața Legii* /Avizul nr.1(2001) al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni(CCJE)/.

În acest caz, se creează premisa dependenței judecătorului, în ceea ce vizează direct cariera sa de președintele instanței. În acest caz, puterea judecătorească se discreditează pe ea însăși demonstrând că membrii săi, judecătorii nu se respectă între ei și cuvântul lor nu are nici o autoritate față de proprii colegi. Or, acest alineat (5) al art.15¹ din Legea privind organizarea judecătorească se aplică, doar atunci când nici un magistrat nu-și exprimă acordul pentru a fi desemnat în calitate de judecător de instrucție. În acest caz, legiuitorul nu trebuia să recurgă la aplicarea unei ”forțe de constrângere” a magistratului sub forma președintelui instanței în complicitate cu Consiliul Superior al Magistraturii, modificând legea, ci trebuia să-și pună întrebarea ”de ce” nici un magistrat nu și-ar exprima acordul să exercite aceste atribuții ale judecătorului de instrucție, or există un substrat mai profund al acestor modificări legislative arbitrare și neconstituționale, efectuate în ”ianuarie 2019” și anume incompetența organului de autoadministrare judecătorească de a reforma acest segment, acest pilon important în asigurarea unei justiții independente, integre și imparțiale, care se numește ”instrucția”.

Fila adițională 3, pct.IV

Dacă nici un magistrat nu-și exprimă acordul de a exercita aceste atribuții ale judecătorului de instrucție, atunci nu trebuia de modificat legea, în mod arbitrar, în sensul numirii forțate a unui judecător, pentru a exercita aceste atribuții, așa cum s-a întâmplat în cazul meu, dar trebuia de analizat care este cauza refuzului "tuturor" judecătorilor de a exercita aceste atribuții, care este necesitatea aplicării "constrângerii" judecătorilor, sau poate cauza a fost și incompetența președintelui instanței de a selecta candidatura potrivită și de a-i propune acelui judecător posibilitatea de a-și exprima consimțământul, sau în cel mai rău caz, poate președintele instanței a abuzat de această posibilitate oferită de legiuitor și a desemnat candidatul care nu-i convenea din careva motive personale sau de altă natură, motivând prin faptul că consimțământul nici nu era necesar și legea îi permite să desemneze orice candidat dorește domnia sa fără a da careva criterii sau explicații, ceea ce de fapt mi-a și comunicat președintele instanței la întrebarea mea: „de ce eu?„

Această stare de lucruri este inadmisibilă și atentează grav la independența judecătorilor, prin urmare Curtea Constituțională, este unica în măsură să pună capăt unui asemenea abuz prin declararea neconstituțională a acestui alineat, dar și a oricăror altor norme propuse de celelalte două puteri în stat, care vizează posibilitatea de a influența, de a intimida sau de a constrânge un judecător în exercitarea atribuțiilor sale conform jurământului depus la investirea în funcție.

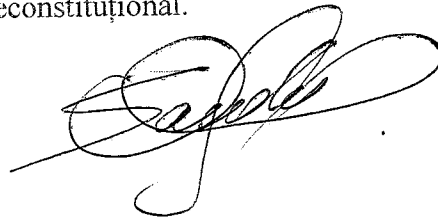
În legislația muncii, oricărui salariat îi este garantat dreptul de a-și exprima consimțământul sau refuzul la orice modificare în contractul individual de muncă, inclusiv la transfer de la o specializare la alta, de la un sediu al unității în care activează la alt sediu, etc. Legislația muncii însă, nu se aplică judecătorilor, deoarece ei nu sunt angajați în funcție printr-un contract individual de muncă, ci sunt numiți prin Decret prezidențial, dar încep să exercite de facto, atribuțiile de înfăptuire a justiției din momentul depunerii Jurământului, care este un act public solemn. Evident *jurământul* depus de judecător *nu reprezintă un contract* (în sensul unui contract individual de muncă), întrucât exercitarea funcției și a atribuțiilor ce decurg din aceasta nu are sorginte convențională. Jurământul depus de judecători *este un act juridic de drept public*, având în vedere că prin intermediul său se înfăptuiește organizarea și funcționarea instituțiilor puterii judecătorești. Potrivit dispozițiilor art. 1 din Legea privind statutul judecătorilor nr. 544 din 20 iulie 1995 „judecătorul este unicul purtător al puterii judecătorești”. Judecătorul este persoana investită constituțional cu atribuții de înfăptuire a justiției, pe care le execută în baza legii. Judecătorii instanțelor judecătorești sunt independenți, imparțiali și inamovibili și se supun numai legii. Judecătorii iau decizii în mod independent și imparțial și acționează fără niciun fel de restricții, influențe, presiuni, amenințări sau intervenții, directe sau indirecte, din partea oricărei autorități, inclusiv judiciare. Organizarea ierarhică a jurisdicțiilor nu poate aduce atingere independenței individuale a judecătorului”.

V – CERINȚELE AUTORULUI SESIZĂRII

(A se vedea capitolul V al Notiței Explicative)

15. Declarația alin.(5) al art.15¹ din Legea nr.514 din 06.07.1995 ”privind organizarea judecătorească”, care prevede că:” În cazul în care niciun judecător nu-și exprimă acordul pentru exercitarea atribuțiilor judecătorului de instrucție sau mai mulți judecători își exprimă acordul în acest sens, candidatura judecătorului va fi determinată de către președintele instanței judecătorești. ”, ca fiind neconstituțional.

A handwritten signature in black ink, consisting of stylized, overlapping loops and flourishes, positioned to the right of the main text block.

VI – DATE SUPLIMENTARE REFERITOARE LA OBIECTUL SESIZĂRII

(A se vedea capitolul VI din Notița Explicativă)

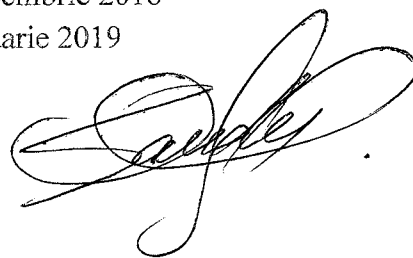
16. -----

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Saula', written over a horizontal line.

VII - LISTA DOCUMENTELOR

17.

1. Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr.121/6 din 26 martie 2019
2. Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr.129/7 din 02 aprilie 2019
3. Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 145/6 din 12 februarie 2013
4. Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr.555/25 din 27 noiembrie 2018
5. Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr.584/27 din 11 decembrie 2018
6. Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 64/4 din 26 februarie 2019

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, stylized 'S' followed by a series of loops and a final flourish.

VIII - DECLARAȚIA ȘI SEMNATURA

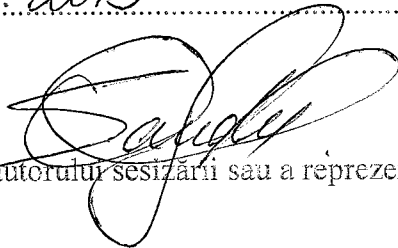
(A se vedea capitolul VIII al Notîtei Explicative)

18. Declar pe onoare ca informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte.

În total 14 file semnate

Locul *mun. Chișinău*

Data *04.07.2019*

(Semnătura autorului sesizării sau a reprezentantului)

ÎNCHEIERE

16 iulie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău

În componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii:
Grefier

Angela Bostan
Anatol Pahopol și Veronica Negru
Marina Samatiuc

examinînd cererea de înaintată de Victoria Sanduța privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, în cadrul procesului civil la cererea de chemare în judecată înaintată de Victoria Sanduța către Consiliul Superior al Magistraturii privind contestarea parțială a actului administrativ.

CONSTATĂ:

La data de 11 aprilie 2019, Victoria Sanduța a înaintat către Consiliul Superior al Magistraturii cerere de chemare în judecată solicitînd instanței constatarea ca fiind ilegală parțial Hotărîrea Consiliului Superior al Magistraturii nr.121/6 din 26 martie 2019, în partea ce ține de transferul judecătorului Victoria Sanduța de la Judecătoria Chișinău, sediul Centru, specializat în materie civilă la Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana, specializat în materie contravențională și activitatea judecătorului de instrucție, emisă cu încălcarea procedurii și a normelor legale, precum și care încalcă grav principiul independenței și inamovibilității judecătorului; anularea parțială a Hotărîrii Consiliului Superior al Magistraturii nr.121/6 din 26 martie 2019, în partea ce ține de transferul judecătorului Victoria Sanduța de la sediul Centru, specializat în materie civilă la sediul Ciocana, specializat în materie contravențională și activitatea judecătorului de instrucție.

La data de 05 iulie 2019, Victoria Sanduța a depus cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, prin care a solicitat instanței ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art.15¹ alin.(5) din Legea nr.514 din 06.07.1995 privind organizarea judecătorească.

În motivarea cererii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a invocat reclamanta prevederile art. 195 din Codul administrativ, coroborate cu prevederile art. 12¹ Cod de procedură civilă.

Studiind materialele cauzei, Completul de contencios administrativ consideră necesar de a admite cererea reclamantei, Victoria Sanduța, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și a sesiza Curtea Constituțională pentru exercitarea controlului constituționalității normei de drept invocate, incidente speței, din următoarele considerente:

Conform art.195 din Codul administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171.

În conformitate cu art.12¹ alin.(1) – (2) Cod de procedură civilă, în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărîrilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărîrilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională.

La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitîndu-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție;

b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

d) nu există o hotărîre anterioară a Curții Constituționale avînd ca obiect prevederile contestate.

În argumentarea soluției adoptate, Completul judiciar atestă că, potrivit pct.81-84 din Hotărîrea Curții Constituționale nr.2 din 09 februarie 2016 privind interpretarea Articolului 135 alineat (1) litera b) din Constituția Republicii Moldova, Curtea a reținut că judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin.(1) lit. a) din Constituție; excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică faptul că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; nu există o hotărîre anterioară a Curții avînd ca obiect prevederile contestate.

Curtea a reținut că verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale.

Astfel, judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decît doar în condițiile menționate la paragraful 82.

În cauza Ivanciuc v. Romania (decizia nr.18624/03), fiind invocat refuzul instanței de judecată de a sesiza Curtea Constituțională cu o excepție de neconstituționalitate, Curtea Europeană a menționat: “Este conform funcționării unui asemenea mecanism faptul că judecătorul verifică dacă poate sau trebuie să depună o cerere preliminară, asigurîndu-se că aceasta trebuie să fie rezolvată pentru a permite să se soluționeze litigiul pe care este chemat să-l cunoască. Acestea fiind zise, nu este exclus ca, în unele circumstanțe, refuzul exprimat de o instanță națională, chemată să se pronunțe în ultimă instanță, ar putea aduce atingere principiului echității procedurii, așa cum este enunțat la articolul 6 § 1 al Convenției, în special atunci cînd un asemenea refuz este atins de arbitrar”.

Reieșind din analiza normelor de drept sus-indicate, raportate la circumstanțele pricinii, Completul judiciar reține că, în pricină, sesizarea corespunde condițiilor stabilite de lege, astfel încît, normele de drept în privința cărora se ridică excepția, fac parte din categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin.(1) lit. a) din Constituție; excepția este ridicată de către reclamantă; normele de drept contestate urmează a fi aplicate la

soluționarea cauzei și nu există o hotărâre anterioară a Curții, avînd ca obiect normele contestate prin prezenta sesizare.

Prin urmare, instanța de contencios administrativ constată că, în speță, sunt prezente temeiurile de sesizare a Curții Constituționale pentru verificarea constituționalității normei de drept incidente speței - art.15¹ alin.(5) din Legea nr.514 din 06.07.1995 privind organizarea judecătorească.

Totodată, potrivit alin.(3) al art.12¹ Cod de procedură civilă, ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă pînă la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amînă pledoariile.

În contextul celor mai sus indicate, Completul judiciar consideră necesar de a admite cererea reclamantei Victoria Sanduța privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, cu sesizarea Curții Constituționale privind controlul constituționalității normei de drept invocate - art.15¹ alin.(5) din Legea nr.514 din 06.07.1995 privind organizarea judecătorească.

În conformitate cu art.195, 230 Cod administrativ, art.12¹, art. 269-270 Cod de procedură civilă, Completul de contencios administrativ,

DISPUNE:

Se admite cererea reclamantei Victoria Sanduța privind ridicarea excepției de neconstituționalitate.

Se sesizează Curtea Constituțională a RM în vederea soluționării cererii depuse de Victoria Sanduța privind excepția de neconstituționalitate în temeiul art.135 alin.(1) lit.a) și lit.g) din Constituția RM.

Se remite după competență Curții Constituționale sesizarea depusă de Victoria Sanduța privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, în cadrul procesului civil la cererea de chemare în judecată înaintată de Victoria Sanduța către Consiliul Superior al Magistraturii privind contestarea parțială a actului administrativ.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,

judecători

Angela Bostan

Anatol Pahopol

Veronica Negru

Copia corespunde originalului
Judecător

